

Taskforce Vluchtelingen HO

Update gezamenlijke aanpak hoger onderwijs voor vluchteling-studenten

Er is een sterke groei van het aantal vluchtelingen in Nederland. Deze mensen hebben hulp nodig en zij hebben Nederland ook veel te bieden. Het gaat immers deels om talentvolle jongeren en hogeropgeleiden. Vluchtelingen kunnen dus ook (tijdelijke) kennismigranten zijn. Het hoger onderwijs speelt een onmisbare rol om vluchtelingen voor te bereiden op een waardevolle rol in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Vluchteling-studenten hebben wel extra behoefte aan taallessen, bij- en omscholing, studiebegeleiding en hulp bij de overstap naar de arbeidsmarkt. Hogescholen en universiteiten willen hierin voorzien en worden daarbij ondersteund door verschillende partijen, waaronder het ministerie van OCW, Vereniging Hogescholen, VSNU, Stichting UAF, ECHO, EP-Nuffic en andere organisaties. Deze partijen werken samen in de Taskforce Vluchtelingen HO. Dit gezamenlijke werkdocument schetst op hoofdlijnen hoe het hoger onderwijsveld deze uitdaging wil oppakken. De komende weken worden deze onderdelen concreet uitgewerkt ter bespreking in de Taskforce begin november.

1. Wat is de onderwijsvraag van vluchtelingen?

Het bieden van goed onderwijs aan vluchtelingen is niet nieuw; de afgelopen periode hebben jaarlijks honderden vluchteling-studenten in Nederland gestudeerd. Het hoger onderwijs heeft ruime ervaring in het begeleiden van vluchteling-studenten voor, tijdens en na de opleiding, in het bieden van taallessen en onderwijs op maat, in het waarderen van buitenlandse diploma's. Wel nieuw is de omvang van de groep vluchtelingen. Dit vraagt om een goed inzicht in de onderwijsvraag van deze vluchtelingen en om een adequaat onderwijsaanbod. De komende maanden brengen we de onderwijsvraag van vluchtelingen, met name de groep die al over een verblijfsvergunning beschikt, scherp in kaart. Het gaat dan om twee onderdelen:

- De samenstelling van de populatie vluchtelingen, o.b.v. instroomcijfers en prognoses van het COA.
- Een gedetailleerde intake van de individuele vooropleiding en onderwijsvraag.

De opzet van deze intake wordt verder uitgewerkt en maakt deel uit van een bredere intake waarin ook andere onderwijssectoren en relevante competenties voor de toeleiding naar werk kunnen worden meegenomen.

➔ *Meer informatie over dit onderdeel via Albert de Voogd (a.devoogd@uaf.nl)*

2. Taal is cruciaal

Voor het volgen van hoger onderwijs, integreren in Nederland en het vinden van een baan op niveau is het belangrijk om zo snel mogelijk te werken aan de taalvaardigheid van vluchteling-studenten. Het gaat dan zowel om Nederlands als Engels. Dit vraagt inzicht in de huidige taalbeheersing en een dekkend aanbod aan taalonderwijs. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande infrastructuur voor NT2-taalonderwijs. Ook wordt optimaal gebruik gemaakt van bestaande en nieuwe initiatieven uit het onderwijsveld en waar mogelijk regionaal gewerkt. Daarbij worden drie aspecten onderscheiden:

- Cursorisch taalonderwijs voor aankomend studenten;

- Cursorisch taalonderwijs voor overige vluchtelingen;
- Overige instrumenten om taalvaardigheid te verbeteren (MOOC, Serious game, taalbuddies).

Daarnaast brengen we mogelijke knelpunten in beeld, zoals de financiering en spreiding van taalcentra, de vergoeding van reiskosten en de beschikbaarheid van internettoegang.

➔ *Meer informatie over dit onderdeel via Simone de Bruijn (debruijn@vsnu.nl)*

3. Begeleiding voor, tijdens en na de studie

Door de groei van het aantal vluchteling-studenten ontstaat een knelpunt bij de advisering van vluchtelingen over passende studietrajecten. Het COA brengt de achtergrond van vluchtelingen in kaart maar adviseert en begeleidt vluchtelingen niet bij het maken van een keuze voor een studie of een passend taalvoorbereidingstraject. Vluchtelingen zoeken zelf de weg naar een taal cursus en studie en volgen daarbij vaak niet de kortste route van A naar B. Vluchtelingenwerk Nederland en UAF ondersteunen vluchtelingen bij het keuzeprocess, maar bereiken niet alle vluchtelingen. Ook als vluchtelingen eenmaal gestart zijn met hun opleiding heeft deze groep studenten vaak tijd nodig om te wennen aan het Nederlandse onderwijssysteem. Adequate begeleiding en verdere ontwikkeling van taal- en studievaardigheden bij de voorbereiding op en tijdens de studie is belangrijk om studie-uitval te voorkomen.

Deze knelpunten worden aangepakt om vluchteling-studenten zo soepel mogelijk naar een diploma te begeleiden met goede begeleiding voor, tijdens én na de studie. Daarbij zien we er op toe dat vluchteling-studenten voldoen aan de instroomeisen.

➔ *Meer informatie over dit onderdeel via Mary Tupan (mary@echo-net.nl)*

4. Waardering van diploma's en erkenning van competenties

Veel vluchtelingen hebben al een vooropleiding achter de rug. Om hen snel te laten instromen in het hoger onderwijs of op de arbeidsmarkt is het nodig om erkenning te regelen in Nederland van deze vooropleiding. Dat kan via diplomawaardering (SBB/EP-Nuffic). Ook indien vluchtelingen geen documenten hebben meegenomen kan een 'indicatie onderwijsniveau' worden afgegeven. In beide gevallen kan dat zonder dat er voor de vluchteling kosten aan verbonden zijn. Daarnaast is het mogelijk om de kennis en ervaring van vluchtelingen te erkennen na een EVC-traject op maat. Deze instrumenten zijn nu al beschikbaar, maar intensivering voor de groeiende groep vluchtelingen is wenselijk, bijvoorbeeld op het vlak van voorlichting. De komende maanden krijgt deze intensivering vorm.

➔ *Meer informatie over dit onderdeel via Jacqueline Schuurmans (jschuurmans@epnuffic.nl)*

5. Aanjagen en stroomlijnen van initiatieven

De afgelopen weken zijn in het hoger onderwijs talloze initiatieven opgezet om vluchtelingen te helpen. Deze zijn vaak innovatief, kleinschalig en specifiek gericht op de acute vraag van vluchtelingen in de regio. We willen optimaal ruimte bieden aan deze initiatieven en zorgen voor het delen van kennis en ervaring. We brengen good-practices breed onder de aandacht en zetten een centrale vraagbaak op. Hierdoor kunnen we effectieve projecten snel opschalen en voorkomen we dat initiatieven blijven steken in goede bedoelingen.

→ Meer informatie over dit onderdeel via Wouter van Zandwijk (W.vanZandwijk@uaf.nl)

Tot slot

De actielijnen uit dit werkdocument worden de komende weken uitgewerkt in concrete activiteiten op de korte termijn (komende maanden) en op de middellange termijn (komende jaren). Dit werkdocument schetst de hoofdlijnen, wordt regelmatig aangevuld, maar is nog niet volledig. Zo moet ook worden gekeken naar administratieve obstakels voor vluchteling-studenten, passende studentenhuisvesting, de aansluiting bij de taskforce PO/VO/MBO, regelgeving voor studeren met behoud van uitkering, mogelijkheden voor (online) onderwijsaanbod in de herkomstlanden, etc. In de activiteiten wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het reguliere onderwijsaanbod. Regelmatig wordt het hoger onderwijsveld op de hoogte gebracht van de activiteiten en de rol die zij daarin kunnen spelen.

Samen zorgen we dat iedere vluchteling het onderwijs krijgt dat nodig is.

➔ *Vragen over de activiteiten? Meehelpen?*

Neem contact op met de Taskforce Vluchtelingen HO via vluchtelingstudenten@minocw.nl